

YEL ulkomaantyyssä

Kun asut ja harjoitat yrittäjätoimintaa Suomessa, kuuluu sinun vakuuttaa itsesi YEL:in mukaan. YEL on pakollinen myös, mikäli sinuun sovelletaan Suomen sosiaaliturvaa ulkomailla asumisesta tai tilapäisestä työskentelystä huolimatta.

Ratkaisevaa YEL-vakuuttamisen kannalta on siis se missä maassa työskentelet ja missä asut. Sillä ei ole merkitystä, oletko Suomen kansalainen vai et, mihin maahan yrityksesi on rekisteröity tai ovatko yrityksesi asiakkaat suomalaisia yrityksiä tai kuluttaja-asiakkaita. Yrittäjänä kuulut pääsääntöisesti työskentelymaasi sosiaaliturvaan. Sama periaate koskee myös työntekijöitä. Näin ollen kun siirryt työskentelemään yrittäjänä ulkomaille, siirryt myös pääsääntöisesti työskentelymaan sosiaaliturvaan ja maksat lakisääteiset sosiaaliturvamaksut ko. maahan.

Jos työskentelet yrittäjänä tilapäisesti ulkomailla, voi YEL-vakuutus olla voimassa rajoitetusti, mikäli kuulut Suomen sosiaaliturvan piiriin. Kuulut YEL-vakuutuksen piiriin myös tilanteissa, joissa harjoitat yrittäjätoimintaasi samanaikaisesti Suomen lisäksi toisessa tai useammassa maassa EU-/ETA-maassa ja olet saanut Eläketurvakeskukselta päätöksen siitä, että sinuun sovelletaan Suomen sosiaaliturvaa.

Yrittäjätoiminta Suomessa, koti ulkomailla

EU-/ETA-maiden ja Sveitsin alueella yrittäjätoimintaa harjoittavana yrittäjänä kuulut pääsääntöisesti sen maan sosiaaliturvaan, jossa harjoitat yrittäjätoimintaa. Jos harjoitat yrittäjätoimintaa vain Suomessa, vakuutetaan sinut YEL:n mukaan, vaikka et asuisi täällä.

Jos asut EU-/ETA-alueen ulkopuolella ja vaikka harjoittaisit yrittäjätoimintaa vain Suomessa, et voi kuulua YEL-vakuutuksen piiriin koska et täytä asumisedellytystä.

Esimerkkejä

- Jos asut Ruotsissa, mutta teet kaiken yrittäjätoimintaan liittyvän työn Suomessa, kuulut Suomen sosiaaliturvaan ja saat eläketurvan sekä esim. oikeuden päivärahaetuuksiin YEL-vakuutuksen perusteella. Ota lisäksi yhteyttä [Kelaan](#) ja hae päätöstä Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvaan kuulumisesta.
- Jos asut Venäjällä, mutta harjoitat yrittäjätoimintaa vain Suomessa, et kuulu YEL-vakuutuksen piiriin, koska et täytä laissa säädettyä edellytystä Suomessa asumisesta.

Tilapäinen yrittäjätoiminta ulkomailla

Jos lähdet tilapäisesti ulkomaille harjoittamaan yrittäjätoimintaa, voit kuulua YEL:n piiriin joko kansallisen lain tai sosiaaliturvasopimuksen perusteella. Se kuinka kauan voit pitää YEL-vakuutuksesi voimassa riippuu siitä mihin maahan ja kuinka kauaksi aikaa olet lähdössä. Sinua voidaan pitää lähetettynä yrittäjänä, jos olet harjoittanut YEL:n alaista yrittäjätoimintaa Suomessa vähintään 4 kuukauden ajan ennen tilapäistä ulkomaan-työskentelyä.

Jos lähdet tilapäisesti harjoittamaan yrittäjätoimintaa toiseen EU-/ETA-maahan tai Sveitsiin, voit kuulua poikkeusluvalla enintään 5 vuoden ajan Suomen sosiaaliturvaan, jolloin maksat kaikki lakisääteiset maksut vain Suomeen. Sinun tulee hakea päätöstä (A1-todistus) [Eläketurvakeskukselta](#).

Jos et hae päätöstä tai hakemuksesi hylätään, siirryt työskentelymaasi sosiaaliturvaan ja YEL-vakuutukseksi päätetään viimeiseen työskentelypäivään Suomessa.

Jos lähdet korkeintaan vuodeksi harjoittamaan yrittäjätoimintaa **USA**:han, voit saada [Eläketurvakeskukselta](#) hakemuksesta todistuksen (FI/USA 1A). Vastaavasti jos lähdet korkeintaan vuodeksi **Chileen** tai **Israeliin**, voit saada Eläketurvakeskukselta poikkeusluvan Suomen sosiaaliturvassa pysymiseksi. Todistuksen perusteella maksat eläkevakuutusmaksut ainoastaan Suomeen. Muu sosiaaliturvasi määräytyy paikallisen lainsäädännön perusteella. Ole yhteydessä myös [Kelaan](#) ja selvitä mahdollisuutesi säilyä asumisperusteisessa sosiaaliturvassa.

Etelä-Korean, Intian ja **Kiinan** sosiaaliturvasopimusten perusteella voit kuulua Suomen sosiaaliturvaan lähetettynä yrittäjänä 5 vuoden ajan. Intian sosiaaliturvasopimuksen mukaan yrittäjä voi kuulua 5 vuoden jälkeen vielä poikkeusluvalla seuraavat 3 vuotta Suomen sosiaaliturvaan lähetettynä yrittäjänä. Myös Etelä-Korean ja Kiinan sopimukset mahdollistavat poikkeusluvan hakemisen ja saamisen tietyillä edellytyksillä viiden lähettämivuoden jälkeen. YEL-vakuutuksen voimassaolo edellyttää, että olet hakenut ja saanut Eläketurvakeskukselta lähetetyn yrittäjän todistuksen/poikkeusluvan (FI/ROK1, FI/IN1 tai FI/CN1).

Jos lähdet tilapäisesti mihin tahansa muuhun maahan mukaan lukien sosiaaliturvasopimusmaista **Australia** ja **Kanada/Quebec**, voit pitää YEL-vakuutukseksi voimassa ulkomaantyön ajan, mikäli palaat Suomeen vuoden kuluessa ulkomaankomennuksen alkamisesta. Tällöin voit kuitenkin olla velvollinen eläkevakuuttamaan yrittäjätoimintasi myös paikallisen lainsäädännön mukaan. Lisäksi asumisperusteinen sosiaaliturvasi ratkaistaan erikseen [Kelan](#) toimesta.

Jos et hae tai sinulle ei myönnetä lähetetyn yrittäjän todistusta sellaiseen maahan, johon todistus on myönnettävissä, päätetään YEL-vakuutukseksi viimeiseen työskentelypäivään Suomessa. Jos ulkomaantyöskentelysi muussa maassa pitkittyi kestäämään yli vuoden, päätetään YEL-vakuutukseksi viimeiseen työskentelypäivään Suomessa. Näissä tilanteissa ota yhteyttä asiakaspalveluumme.

Työsuhde yrittäjätoiminnan rinnalla

Jos työskentelet samanaikaisesti myös työntekijänä toisessa tai useammassa EU-/ETA-maassa tai Sveitsissä, niin tarvitset päätöksen (A1-todistus) siitä, minkä maan sosiaaliturvaa sinuun sovelletaan kaikesta työskentelystäsi ml. yrittäjätoimintasi.

Esimerkkejä

- Virossa asuvana osakeyhtiön osakkaana olet Viron sosiaaliturvalainsäädännön mukaan työntekijäasemassa. Tällöin kuulut pääsääntöisesti Viron sosiaaliturvaan myös kaikesta EU-alueella harjoittamastasi yrittäjätoiminnasta. Hae A1-todistusta Viron [Sotsiaalkindlustusametiltä](#). Sen perusteella maksat lakisääteiset sosiaaliturvamaksut Viroon myös Suomessa harjoittamastasi yrittäjätoiminnasta.
- Jos asut Suomessa ja olet Suomessa harjoittamasi yrittäjätoiminnan rinnalla samanaikaisesti työsuhteessa ruotsalaiseen työnantajaan ja teet ko. työn Ruotsissa, tulee sinun maksaa yrittäjätoiminnastasi Ruotsin lakisääteiset sosiaaliturvamaksut Ruotsin verottajalle.

Samanaikainen yrittäjätoiminta Suomessa ja toisessa maassa

EU- ja ETA-alueella tai Sveitsissä: Kuulut asuinmaasi sosiaaliturvaan, jos huomattava osa toiminnastasi tapahtuu siellä. Huomattavana osana pidetään 25 prosentin osuutta mm. työajasta, tulosta, liikevaihdosta tai palvelujen määrästä. Jos kriteerit eivät täyty, vakuutetaan sinut maassa, jossa yrityksesi keskuspaikka sijaitsee. Kun harjoitat yrittäjätoimintaa useamman EU- ja ETA-maan alueella tarvitset päätöksen (A1) siitä minkä maan sosiaaliturvaa sinuun sovelletaan. Jos [ETK](#) myöntää sinulle A1-todistuksen, kuulut Suomen sosiaaliturvaan ja eläketurvasi karttuu kaikesta EU-alueella tapahtuvasta yrittäjätoiminnasta YEL-vakuutuksen perusteella.

Jos olet saanut vanhan EU-asetuksen mukaisen E101-todistuksen ja olosuhteesi pysyvät muuttumattomina, voit saada jatkoa aina 30.4.2019 asti. Sinun on kuitenkin mahdollisuus hakea uuden asetuksen soveltamista jo aikaisemmasta ajankohdasta.

USA:ssa: Suomessa asuvana yrittäjänä vakuutat koko yrittäjätoimintasi YEL:in mukaan, kun toimit yrittäjänä sekä Suomessa että USA:ssa. Sinun tulee

hakea [Eläketurvakeskukselta](#) todistus Suomen sosiaaliturvassa pysymisestä (FI/USA 1A). Todistuksen perusteella maksat eläkevakuutusmaksut ainoastaan Suomeen.

Kanadassa (Quebecissä): Jos harjoitat yrittäjätoimintaasi Suomen lisäksi Kanadassa tai Quebecissä ja asut Suomessa, voit vakuuttaa YEL:n mukaan vain Suomessa tekemäsi yrittäjätyön. Voit hakea [Eläketurvakeskukselta](#) todistuksen Suomen sosiaaliturvassa pysymisestä (FI/CAN).

Intiassa: Jos harjoitat samaa yritystoimintaa sekä Suomessa että Intiassa, ja asut Suomessa, vakuutat YEL:n mukaan koko yrittäjätoimintasi. Sinun tulee hakea [Eläketurvakeskukselta](#) todistus Suomen sosiaaliturvassa pysymisestä. Muu sosiaaliturvasi määräytyy paikallisen lainsäädännön perusteella.

Muiden maiden osalta vakuutat YEL:in mukaan vain Suomessa harjoittamasi yrittäjätoiminnan, jos asut Suomessa.

Asiantuntijamme auttavat sinua!
Soita meille numeroon 010 192 091 tai
lähetä s-postia international@varma.fi

Lisätietoja saat myös
Eläketurvakeskuksesta puh 010 244 ja
Kelan KV-keskuksesta puh 020 634 0200